

Magyarország Alkotmánybírósága
Budapest,
Donáti utca 34-45.
1015

A Fővárosi Törvényszék útján

31. P. 25. 35, 2013

FOVÁROSI TORVENYSZEK 17.	
FOIA:STROMSZAM KEZDOI RATON	
Postan / Gyujtoladaba / Szemelyesen / E-mailen / Faxon	
Erkezett:	2015 JÜN 01.
PELDANY:	IV
MELLEKLET:	KÖZTÜK:
FOIA:STROMSZAM KEZDOI RATON	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [redacted] (székhely: [redacted] út [redacted] hrsz.; a továbbiakban: Indítványozó) kívül jegyzett és a jelen indítványhoz csatolt meghatalmazással (lásd I/1. számú mellékletet) igazolt jogi képviselőnk útján eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján, a 30. § (1) bekezdésében előírt törvényi határidőn belül az alábbi ^{szöveg} ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

alkotmányjogi panaszt

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	10 / 2190-0 / 2015
2015 JÜL 15.	
Dokumentum:	3
Kezelőiroda:	H
Méret:	2x10 + 8 db
+ beadvány: ATK	

terjesztjük elő a Kúria VI.20.215/2015/3. szám alatti végzésével szemben.

I. KÉRELMEK

Indítványozó alkotmányjogi panaszt terjeszt elő az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján, amelyben kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdésének alkalmazásával

- állapítsa meg elsődlegesen a Kúria VI.20.215/2015/3. szám alatti végzésének az alaptörvény-ellenességét, és
- az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg a támadott végzés, mivel annak hatályosulása folytán Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme bekövetkezett, illetve Indítványozó részére jogorvoslati lehetőség nincsen biztosítva.

Indítványozó álláspontja szerint a végzés rendelkezései az Alaptörvény XVIII. cikkének (1) és (7) bekezdéseibe ütköznek.

II. BEFOGADHATÓSÁG

Az Abtv. 52. § (4) bekezdése értelmében az alkotmánybíróági eljárás feltételeinek fennállását az Indítványozónak kell igazolnia. Az alábbiakban Indítványozó igazolni kívánja jelen ügyben való közvetlen és aktuális érintettségét, továbbá azt, hogy az alaptörvény-ellenes végzéssel szemben nincs mód jogorvoslati eljárás igénybevételére, valamint, hogy a végzést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség áll fenn, továbbá, hogy a végzés alaptörvény-ellenes rendelkezései alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket vetnek fel.

II/1. Az Indítványozó érintettsége

A fentieknek megfelelően előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy Indítványozó 2015. január 27. napján felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúria részére a Fővárosi Ítélet tábla 5.Pf.21.187/2014/11. szám alatti, Indítványozó által 2015. december 2. napján kézhez vett ítéletével szemben. A Kúria a jelen alkotmányjogi panaszban támadott és 2015. 03. 03 napján kelt végzésével hivatalból elutasította, tekintettel arra, hogy a Kúria álláspontja szerint Indítványozó felülvizsgálati kérelme elkésett, mivel polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 386/I. §-ában foglalt, a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó rendelkezések szerint a felülvizsgálati kérelem benyújtására vonatkozó határidő az általános rendelkezésektől eltérően harminc nap, ennek megfelelően Indítványozó a rendelkezésre álló határidőn túl nyújtotta be kérelmét.

Álláspontunk szerint a Kúria végzése Indítványozónak az Alaptörvény XVIII. cikkének (1) és (7) bekezdéseiben a bírósághoz forduláshoz és tisztességes tárgyaláshoz való jogát súlyosan sérti, tekintettel arra, hogy a Kúria a bírósághoz forduláshoz és a tisztességes tárgyaláshoz való jog által biztosított alkotmányos jog tartalmával ellentétesen alkalmazta a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó rendelkezéseket annak ellenére, hogy a felülvizsgálati kérelem benyújtását megelőzően lefolytatott teljes eljárás – a később részletesen kifejtetteknek megfelelően – az általános eljárási szabályoknak megfelelően került lefolytatásra az eljáró bíróságok vonatkozásában.

II/2. A jogorvoslati lehetőség hiánya

Tekintettel arra, hogy a Kúria végzése ellen jogorvoslatnak nincs helye, ennek megfelelően az abban foglalt alaptörvény-ellenes rendelkezések vitatására kizárólag a jelen alkotmányjogi panasz útján van lehetőség Indítványozó részére. Előadjuk ebben a körben a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy Indítványozó 2015. április 7. napján kelt és a Kúria részére 2015. április 8. napján benyújtott kérelmében kérelmezte a végzés saját hatáskörben történő megváltoztatását. Előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy az Indítványozó által előterjesztett kérelmet a Kúria a jelen alkotmányjogi panasz benyújtásáig nem bírálta el, illetve előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy az Indítványozó által előterjesztett kérelem nem minősül a jelen alkotmányjogi panasz vonatkozásában a jogszabályok által előterjesztett jogorvoslati lehetőségnek, ennek megfelelően Indítványozónak az alaptörvény-ellenes végzés vitatása körében kizárólag a jelen alkotmányjogi panasz határidőben történő benyújtása képezte a végzéssel szemben a jogszabályokban biztosított jogorvoslati lehetőséget.

II/3. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Előadjuk továbbá a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy álláspontunk szerint – a később kifejtetteknek megfelelően – a hivatkozott végzés rendelkező része, illetve annak indokolása alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, tekintettel arra, hogy a végzés rendelkezési súlyosan sértik Indítványozó bírósághoz forduláshoz, illetve tisztességes tárgyaláshoz való jogát, illetve a jogbiztonság – jogállamiság részét képező – alkotmányos elvét is sérti, mivel a Kúria végzésében olyan, az Indítványozó részére korábban elő nem írt kötelezettség alapján utasította el Indítványozó felülvizsgálati indítványát, amelyre vonatkozóan Indítványozó korábban semmilyen tájékoztatást nem kapott, illetve amely kötelezettséget az eljáró bíróságok semmilyen formában nem telepítettek Indítványozóra. Álláspontunk szerint a Kúria végzése ennek megfelelően súlyosan sérti a jogbiztonság elvét, illetve Indítványozó a bírósághoz forduláshoz, illetve a tisztességes tárgyaláshoz való jogát.

Fentiekre tekintettel megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság *hatásköre* a végzés rendelkezéseinek alkotmányossági felülvizsgálatára az Abtv 26. § (1) bekezdésére tekintettel *fennáll*, az esetleges indítvány az Indítványozó alkotmányjogi panaszra emiatt vitathatatlanul befogadható.

III. Az Indítványozó kérelmében foglaltak részletes indokolása

III/1. Tényállás

Előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy a Kúria jelen alkotmányjogi panasszal támadott végzésében (2. számú melléklet: végzés) az Indítványozó által a Kúria részére előterjesztett felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította. Végzésének indokolásában a Kúria előadta, hogy a felülvizsgálati kérelemmel érintett per ún. *kiemelt jelentőségű per*, amelyre tekintettel a Pp. 386/I. §-a szerint a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének határideje az általános hatvan naptól eltérően harminc nap. Indítványozó a tértivevények tanúsága szerint 2014. 12. 02. napján átvette a másodfokú ítéletet, felülvizsgálati kérelmét pedig a Pp. általános szabályainak megfelelően 2015. 01. 27. napján adta be – igazolási kérelem csatolása nélkül – a felülvizsgálati kérelmet. A Kúria álláspontja szerint, mivel a felülvizsgálati kérelem a kiemelt jelentőségű perekkel kapcsolatosan előírt harminc napon túl került benyújtásra, ezért azt 2015. 03. 03. napján hivatalból elutasította.

A felülvizsgálati kérelem benyújtását megelőzően lefolytatott eljárás vonatkozásában a következőket kívánjuk előadni a Tisztelt Alkotmánybíróság részére.

Az első fokon eljáró perbíróság maga sem tekintette az ügyet kiemelt jelentőségű pernek, ennek megfelelően nem rendelte el az eljárás során a soron kívüli eljárást, illetve a kiemelt jelentőségű perek szabályainak alkalmazását.

A Pp. 386/B. §-a alapján a bíróságnak – meghatározott feltételek fennállása esetén – el kell rendelnie a soron kívüli eljárást, amennyiben kiemelt jelentőségű perről van szó. A jelen perben a Tisztelt eljáró Törvényszék semmilyen végzéssel nem rendelte el a soron kívüli

eljárást, és soha semmilyen formában – sem külön íven fogalmazott végzésben, sem tárgyalási jegyzőkönyvben – nem adott olyan tájékoztatást a peres felek részére, hogy soron kívüli eljárásban tárgyalná az ügyet.

A jelen ügy tárgyát képező keresetlevél kelte 2013. 07. 23. napja és eredetileg a Szolnoki Törvényszékre került benyújtásra. A Szolnoki Törvényszéknél az ügy 2013. 07. 31. napján már 10.G.20.804/2013. sz. alatt nyilvántartásban volt.

A Pp. 386/C. § (1) bekezdése szerint a kiemelt jelentőségű perekben a bíróság a keresetlevelet nyomban, de legkésőbb a bírósághoz érkezéstől számított nyolc napon belül megvizsgálja annak megállapítása érdekében, hogy nem kell-e azt a félnek hiánypótlásra visszaadni, nincs-e helye az ügy áttételének, illetőleg a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának, és a szükséges intézkedéseket megteszi.

Ezen törvényi előíráshoz képest a Szolnoki Törvényszék csupán 2013. 08. 21. napján kelt végzésében, tehát *jóval több, mint nyolc nappal* a kereset beérkezése után hozott érdemi intézkedést, és tárgyalást tűzött ki 2013. 09. 16. napjára. Jelen idéző végzést **3. számú melléklet** alatt mellékeljük. Az idéző végzés nem tartalmaz utalást arra nézve, hogy az ügy kiemelt jelentőségű perként lenne kezelve.

Megjegyzendő, hogy amennyiben az ügy kiemelt jelentőségű perként lett volna kezelve, akkor már a törvénykezési szünet tartama alatt, sürgősséggel, 2013. augusztus első napjaiban kellett volna benne intézkedést hozni, összhangban a Pp. 386/C. § (1) bekezdésében, illetve a Pp. 104/A. §. (2) bekezdésben foglaltakkal. Az, hogy nem ilyen módon járt el a Szolnoki Törvényszék, azt jelenti, hogy *nem tekintette* kiemelt jelentőségű pernek az eljárást.

Ebben a vonatkozásban utalni kívánunk a releváns bírósági gyakorlat által meghatározottakra, így a BH2014. 82. sz. eseti döntésre, mely szerint kiemelt jelentőségű perekben a Pp. 104/A. § (1) bekezdése alkalmazásának nincs helye, azaz a Szolnoki Törvényszéknek – amennyiben kiemelt jelentőségű pernek tekintette volna az eljárást – a keresetlevél beérkezésétől számított *8 napon belül intézkednie kellett volna*, melyre egyértelműen nem került sor, hiszen a legkésőbb 2013. 07. 31-én a Törvényszékre érkezett ügygel kapcsolatban 2013. 08. 21-én történt intézkedés.

A Szolnoki Törvényszék a 2013. 09. 16. napjára kitűzött tárgyalást hivatalból beállította, majd 2013. 09. 17-én meghozott végzésével megállapította illetékességének hiányát és az irat megküldését rendelte a Fővárosi Törvényszék részére (**4. számú melléklet**). Ezen végzés sem tesz említést a kiemelt jelentőségű per fogalmáról jelen ügy kapcsán.

Mellékeljük a Fővárosi Törvényszéknek az első tárgyalásra történő idéző végzését **5. számú melléklet** alatt. Ezen végzés – hasonlatosan a további tárgyalási jegyzőkönyvekhez, illetve végzésekhez – semmilyen említést nem tesz arról, hogy az ügy kiemelt jelentőségű per lenne, és a Fővárosi Törvényszék eljárásából sem tűnt ki az, hogy kiemelt jelentőségű perként kezelné az ügyet. Ezt az állításunkat az alábbiak szerint támasztjuk alá.

2013 decembere és 2014 májusa között az eljáró bíróság aránylag sok tárgyalást tartott, azonban ennek oka nem a soronkívüliség volt, mivel egyrészt az eljáró bíróság nem rendelte el a soronkívüliség alkalmazását, illetve az eljáró tanács elnöke már az első tárgyalások alkalmával nem hivatalosan tájékoztatta a feleket, hogy nyugdíjba készül, és nyilvánvalóan igyekezett az ügyet befejezni. Erre nem kerülhetett sor, ugyanis a 2014. 05. 26-i tárgyalást követően tanácsváltásra került sor, és az ügyet egy másik tanács fejezte be. **Megjegyzendő, hogy a kiemelt jelentőségű ügyszám tartozás esetleges tényéről az ítéletben sem került egyébként említés.**

A kiemelt jelentőségű perek esetében alapvetően az a jogalkotói szándék, hogy a kiemelt jelentőségre figyelemmel szorosabb határidőkkel, gyorsabban és lényegében az érdemi kérdésekre koncentrálni folyjon le az eljárás. Eme jogalkotói szándék jelen perben egyáltalán nem tudott érvényre jutni, melyet az alábbiak szerint indokolunk.

A Pp. 386/H. §-a a kiemelt jelentőségű pereknél az általános szabályokhoz képest erőteljesebbé, nyomatékosabbá teszi a közbenső ítélet, illetve részítélet meghozatalának lehetőségét, éppen ezen eljárások súlyára figyelemmel. Az ügyben eljáró alperesi jogi képviselő – felperes véleményével egyébként ellentétesen – több alkalommal tett olyan határozott indítványt, így pl. 2013. 12. 06-án kelt érdemi ellenkérelmében, vagy a 2014. 05. 26-án megtartott tárgyaláson jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatával, amely elsősorban az igény esetleges elévülése vonatkozásában közbenső ítélet vagy részítélet meghozatalára irányult. **A bíróság ezen indítványokat teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, és ennek indokát a pert lezáró ítéletében sem adta meg – mindez ellentétes a Pp. 386/H. §-ban foglaltakkal.**

A tanúkihallgatás vonatkozásában a Pp. 386/M. § a kiemelt jelentőségű pereknél a következő szabályokat tartalmazza:

„386/M. § A 173. § rendelkezései helyett a kiemelt jelentőségű perek tekintetében az alábbi rendelkezések irányadók:

(1) A kihallgatás kezdetén a tanútól meg kell kérdezni a nevét, születési helyét, idejét, anyja nevét, lakóhelyét, valamint azt, hogy a felekkel milyen viszonyban van, s hogy ennek folytán vagy más okból nem elfogult-e. Ezekre a kérdésekre a tanú akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástétel megtagadására jogosult. Ha a bíróság a tanú személyi adatainak zártan kezelését nem szüntette meg, vagy a tanú kérelmére azokat zártan kezeli, a tanú személyi adatait a személyazonosításra alkalmas iratok megtekintésével állapítja meg, írásban rögzíti és zártan kezeli.

(2) Ezután a tanút a (3) bekezdésben foglaltak szerint részletesen ki kell hallgatni, tisztázva azt is, hogy az általa előadottakról miként szerzett tudomást.

(3) A kihallgatást az elnök vezeti. A tanú kihallgatását kezdeményező fél indítványa esetén a tanúhoz először a tanúkihallgatást indítványozó fél intézhet közvetlenül kérdéseket, majd - az ellenérdekű fél ilyen tartalmú indítványa esetén - az ellenérdekű fél. A feleket követően az elnök valamint a bíróság többi tagja jogosult a tanúhoz kérdéseket intézni.

(4) Amennyiben az egyik fél sem él a (3) bekezdés szerinti indítványtételi joggal a tanút elsőként az elnök hallgatja ki, illetve a bíróság többi tagja is jogosult a tanúhoz kérdéseket intézni. Ezt követően a tanúkihallgatást indítványozó, majd az ellenérdekű fél intézhet közvetlenül kérdéseket a tanúhoz.

(5) A fél részéről a tanúhoz intézett

a) a tanú befolyásolására alkalmas, illetőleg a választ magában foglaló,

b) az ügyre nem tartozó,

c) indokolatlanul ismételten ugyanarra a tényre irányuló

kérdés esetén az ellenérdekű fél tiltakozást jelenthet be. Tiltakozással érintett kérdés megengedhetősége felől az elnök határoz.

(6) Ha a tanú vallomása más tanúnak vagy személyesen meghallgatott félnek előadásával ellentétben áll, az ellentét tisztázását szükség esetén szembesítéssel kell megkísérelni.”

Mint látható, a szabályok egyes részei egyeznek az általános tanúkihallgatásra vonatkozó szabályokkal. Ugyanakkor a (3), (4) és (5) bekezdés tartalmaz bizonyos, elsősorban egyébként az angolszász *discovery* – rendszerre jellemző sajátosságokat.

A 386/M. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a tanúkihallgatást az elnök vezeti, de a peres felek, ill. jogi képviselőik a tanú kikérdezését illetően sokkal aktívabb és közvetlenebb szerephez jutnak, mint a Pp. általános szabályai szerint, amikor is a § (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy a tanúhoz először a tanúkihallgatást indítványozó fél intézzen közvetlenül kérdéseket, majd az ellenérdekű fél, ilyen tartalmú indítványa esetén. Amennyiben ezek a fél részéről a tanúhoz közvetlenül intézett kérdések a tanú befolyásolására alkalmasak, vagy már a tanútól várt választ is magukban foglalják, vagy az ügyre nem tartoznak, ill. indokolatlanul ismételten ugyanarra a tényre irányulnak a 386/M. § (5) bekezdése értelmében az ellenérdekű fél tiltakozást jelenthet be.

Jelen eljárásban a Fővárosi Törvényszék 2014. 03. 31. napján megtartott tárgyalásán került sor tanúkihallgatásra. Ekkor az alperes által indítványozott tanúk kerültek kihallgatásra. A tárgyalás jegyzőkönyvét 6. számú melléklet alatt csatoljuk. A Fővárosi Törvényszék – tanácsváltozást követően – 2014. 07. 07. napján megtartott tárgyalásán a felperes által indítványozott tanút hallgatta ki. E tárgyalás jegyzőkönyvét 7. számú melléklet alatt csatoljuk.

Álláspontunk szerint, amennyiben az eljáró Fővárosi Törvényszék a kiemelt jelentőségű perek szabályai szerint folytatta le volna a tanúkihallgatást, akkor a 386./M. § (3) bekezdése alkalmazásával úgy kellett volna eljárni, hogy a tanú kihallgatását kezdeményező fél indítványa esetén a tanúhoz először a tanúkihallgatást indítványozó fél intézhet közvetlenül kérdéseket, majd – az ellenérdekű fél ilyen tartalmú indítványa esetén – az ellenérdekű fél. A feleket követően az elnök valamint a bíróság többi tagja jogosult a tanúhoz kérdéseket intézni.

Jelen eljárásban – a csatolt jegyzőkönyvek tanúsága szerint – ez nem így történt, a bíróság mindegyik esetben az általános szabályok szerint járt el, azaz először a bíróság tette fel kérdéseit a tanúhoz, majd ez követően lett lehetősége a feleknek arra, hogy ők maguk is kérdéseket tegyenek fel. Ebből az a következtetés vonható le, hogy az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék ebben a vonatkozásban sem alkalmazta jelen eljárásra a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó szabályokat.

A Pp. 386/E. § a kiemelt jelentőségű perek vonatkozásában az alábbiakat tartalmazza:

„386/E. § A bíróság a kiemelt jelentőségű perek elbírálása érdekében szükség szerint egymást követő tárgyalási napokra is tűzhet tárgyalást, amennyiben a per körülményei ezt lehetővé és indokolttá teszik.”

Ennek a szabálynak szintén az ügy jelentőségéhez mért, érdemi és gyors eljárás előmozdítása lehet. A jelen perben felperes 2014. 04. 10. napján kelt előkészítő iratában bejelentette, hogy a bíróság következő, 2014. 05. 26. napjára kitűzött tárgyaláson tanúként kívánja kihallgattatni a felperesi anyavállalat osztrák munkavállalóját, ██████████ urat. Felperes a 2014. 04. 10. napján kelt előkészítő iratában kérte a bíróságot, hogy tekintettel arra, hogy ██████████ német anyanyelvű, a magyar nyelvet nem beszéli, a bíróság rendeljen ki tolmácsot. Felperes a tanú előállítását és a tolmácsdíj előlegezést vállalta. A bíróság 2014. 05. 26-án tárgyalást tartott (8. számú melléklet: tárgyalási jegyzőkönyv). Ezen ██████████ úr is megjelent, e tárgyalásra utazott a Fővárosi Törvényszékre Salzburgból. A Törvényszék arról tájékoztatta a feleket – azt követően, hogy a tárgyalás szünetében rövid úton érintkezett a tolmácsot biztosítani hivatott OFFI-val – hogy az OFFI rendszerében nem szerepelt a megkeresés, ezért *nem* tudott arra a tárgyalási napra tolmácsot biztosítani.

██████████ úr kifejezetten e tárgyalásra utazott Magyarországra, felperes szerint – miként az eljárás irataiból kiderül – tanúvallomása az ügy szempontjából lényeges lett volna. Ekkor megoldható lett volna, hogy ██████████ úr adott esetben maradjon még néhány napot erre utaló bírói felhívás esetén. Ha a Törvényszék az ügyet kiemelt jelentőségű pernek tekintette volna, akkor ebben az esetben lett volna szükséges alkalmaznia a fent idézett Pp. 386/E. §-ot, hiszen az OFFI-val történt közvetlen kapcsolat-felvétel esetén nyilvánvalóan lett volna lehetőség arra, hogy akár a soron következő napra az OFFI rendelkezésre bocsásson német nyelvű tolmácsot, és akkor a tanúkihallgatás is foganatosítható lett volna.

Az elsőfokú bíróság a tárgyalást 2014 júliusában berekesztette, majd 2014. 07. 16. napján ítéletet hozott. A felperes az ítéletet határidőben megfellebbezte, de a Fővárosi Törvényszék az ítéletet csak a törvénykezési szünet leteltét követően, 2014 augusztusának végén terjesztette fel a másodfok részére. *A Fővárosi Törvényszék tehát itt sem a soron kívüli eljárás szabályait alkalmazta, hiszen ebben az esetben a fellebbezést haladéktalanul – a törvénykezési szünetre tekintet nélkül – fel kellett volna terjesztenie a másodfokra.*

Előadjuk továbbá a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy a felülvizsgálati kérelem vonatkozásában a Kúria sem a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó szabályozás szerint járt el, tekintettel arra, hogy a 2015. január 27. napján előterjesztett felülvizsgálati kérelmet csupán 2015. 03. 03. napján bírálta el. A Pp. 386/C. § (1) bekezdésében szabályozottak szerint azonban kiemelt jelentőségű perek esetében a bíróságnak a beérkezéstől számított nyolc napon belül szükséges a keresetlevelet megvizsgálnia „*annak megállapítása érdekében, hogy nem kell-e azt a félnek hiánypótlásra visszaadni (95. §), nincs-e helye az ügy áttételének (129. §), illetőleg a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának (130. §), és a szükséges intézkedéseket megteszi?*”. A fentieknek megfelelően a Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó szabályoknak megfelelően bírálta el.

9. sz. mellékletként csatoljuk az ügyben keletkezett, a Fővárosi Törvényszék által meghozott elsőfokú és a Fővárosi Ítéltábla által meghozott másodfokú ítéleteket.

Előadjuk továbbá a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, a Fővárosi Törvényszék állandó gyakorlata szerint a Törvényszék az idéző végzésben jelzi az érintett személyek részére az ügy kiemelt jelentőségű ügyként történő tárgyalását. Ennek igazolására **10. számú mellékletként** csatoljuk az Indítványozó jogi képviseletét ellátó Ügyvédi Iroda által képviselt másik Ügyfele ügyében a Fővárosi Törvényszék által kibocsátott, a per első tárgyalására szóló idéző végzést – adatvédelmi okok miatt a személyes adatok kitakarásával.

Az idéző végzés vonatkozásában előadjuk, hogy annak rendelkező része egyértelműen és nyilvánvalóan tartalmazza, hogy „a bíróság az eljárást a Pp. XXVI. Fejezetében szabályozott Kiemelt jelentőségű perek előírásai szerint folytatja le”. Az idéző végzés mellékletét képezi továbbá a Pp. vonatkozó fejezetének szövege is.

A kiemelt jelentőségű perek vonatkozásában kialakult bírósági gyakorlat vonatkozásában hivatkozni kívánunk a BH2013.46. számú bírósági határozat rendelkezéseire, amely a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó eljárási szabályokkal kapcsolatban egyértelműen előírja a bíróság tájékoztatási kötelezettségét, illetve az eljárási szabályok alkalmazhatóságát a bíróság erről történt döntésének a peres felekkel történt joghatályos közlésétől teszi függővé a következők szerint: „az elsőfokú bíróság kollégiumvezetője tájékoztatta a feleket, hogy az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 386/B. §-a alapján az ügy soron kívüli intézését elrendelte. Ez a határozat ugyan dr. ████████ ügyvédnek lett kézbesítve, azonban az ezt követően tartott tárgyalás jegyzőkönyvében az elsőfokú bíróság tájékoztatta dr. ████████ ügyvédet is a Pp. 386/A-M. §-ok alkalmazásáról, azaz arról, hogy az ügyben a kiemelt jelentőségű perek szabályai alkalmazandók. Ilyen előzmények után született meg a jogerős ítélet, amely a felperesek keresetét elutasította. A jogerős ítéletet dr. ████████ 2012. szeptember 13-án vette át. Ezt követően 2012. november 8-án személyesen nyújtotta be a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmét.

E jogszabályi rendelkezésből következik - azáltal, hogy a bíróság a Pp. 386/B. §-a alapján a jogszabályra tekintettel elrendelte az ügy soron kívüli intézését és ez a felek képviselőjével megfelelően közölve lett -, hogy a perbeli esetben a felek a jogerős ítélet közlésétől számított 30 napon belül nyújthatták be felülvizsgálati kérelmüket”.

A fentiek mellett hivatkozni kívánunk a BH2013.247. számú határozat rendelkezéseire, amely szintén akként rendelkezik, hogy a bíróságnak kifejezett kötelezettsége áll fenn a kiemelt ügyként történő kezeléssel kapcsolatos döntés meghozatalával, illetve a döntésnek a felek részére történő kihirdetése, illetve megküldése vonatkozásában. A határozat a következő megállapításokat tartalmazza ebben a körben: „a keresetfelemelést tartalmazó beadványt az elsőfokú bíróság az alperesek jogi képviselője részére június 7-én kézbesítette. Ezt követően rendelte el a per kiemelt ügyként való kezelését, melyről június 26-án tájékoztatta a peres feleket”. Ugyanezen gyakorlatot erősíti meg a BH2012.203. számú határozat is, amely alapján „az elsőfokú bíróság 2011. július 13. napján kelt végzésében tájékoztatta a peres feleket, hogy a perben a 2011. évi LXXXIX. törvénnyel módosított 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) ötödik része XXVI. fejezetében szabályozott kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó szabályok szerint jár el, továbbá hogy a megyei bíróság elnöke által 2008. július 27. napján már elrendelt soron kívüli ügyintézésre tekintettel mellőzte a módosított Pp. 386/B. §-a alapján az ügy soron kívüli elintézésének ismételt elrendelését”.

A fentieknek megfelelően álláspontunk szerint a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó szabályok alkalmazásának feltétele az erről történő *pervezető döntés meghozatala* és ennek a peres felek részére

történő *joghatályos kibírdetése, megküldése*. Tekintettel arra, hogy sem az első, sem a másodfokú eljárás során a Tisztelt Fővárosi Törvényszék, illetve a Tisztelt Fővárosi Ítéltábla ilyen tartalmú határozatot nem hozott illetve a felek részére nem kézbesített, álláspontunk szerint a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó szabályok, illetve kötelezések a peres felek vonatkozásában nem alkalmazhatók.

A fent előadottak alapján összességében megállapítható, hogy az első fokú eljárás során az első fokon eljáró bíróság

- nem rendelkezett arról, hogy az ügyben soron kívüli eljárást rendel el, mert kiemelt jelentőségű perként kezeli azt;
- több esetben (egyes határidők számításánál, lényeges bizonyítási cselekményeknél) egyértelműen nem a kiemelt jelentőségű perekre irányadó szabályokat, hanem a Pp. általános szabályait alkalmazta.

III/2. A végzés alaptörvény-ellenessége

Előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy Magyarország Alaptörvényének Szabadság és Felelősség fejezete XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján *„mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”*. Ennek megfelelően mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben (1) törvény által felállított, (2) független és (3) pártatlan bíróság, (4) tisztességes és nyilvános tárgyaláson bírálja el. Megjegyzendő, hogy az Alaptörvény e rendelkezések tekintetében kifejezetten tartalmazza a „tisztességes” kifejezést (a korábbi szövegben az „igazságos” kitétel szerepelt).

A tisztességes eljárás elemei közé a fentieknek megfelelően a törvény előtti egyenlőség, a védelemhez való jog, a visszaható hatály tilalma és a jogorvoslathoz való jog tartozik. A tisztességes eljárás alapvető szabályai az Alaptörvényben, valamint a polgári perrendtartás és a büntetőeljárás törvény szabályai között találhatóak alapvető szintű rendelkezések formájában.

A tisztességes eljáráshoz való jog vonatkozásában megjegyezzük, hogy az Alkotmánybíróság egyértelműen megállapította, miszerint a tisztességes eljárás során belül a bírósághoz fordulás jogának egyik fő feladata az anyagi igazság érvényre juttatása. Az Alaptörvény a bírósági eljáráshoz jogot biztosít, viszont nem garantálja azt, hogy annak végeredménye minden esetben helyes lesz. Ahhoz, hogy a végeredmény helyes legyen, az Alaptörvény további eljárási garanciát biztosít: alkotmányos jogot a jogorvoslathoz (*„Az Alkotmány az anyagi igazság érvényesülésére éppúgy nem biztosít (nem biztosíthat) alanyi jogot, mint ahogy arra sem, hogy egyetlen bírósági ítélet se legyen törvénytört. Ezek a jogállam céljai és feladatai, amelyek megvalósulása érdekében megfelelő – elsősorban eljárási garanciákat nyújtó – intézményeket kell létrehozni, és az érintett alanyi jogokat garantálnia. Az Alkotmány tehát az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges és az esetek többségében alkalmas eljárásra ad jogot. Az Alkotmány a bírósági eljáráshoz biztosít alanyi jogot, s nem azt garantálja, hogy annak eredménye minden esetben helyes lesz.”*

(9/1992. (I.30.) AB hat. ABH 1992. 59., 65.). A tisztességes eljárásról való jog egyik legfontosabb tartalma a megfelelő eljárási garancia biztosítása.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában fellelhető, hogy a tisztességes eljárás megvalósulásához szükséges elemeket nem lehet egyértelműen, elvont módon felsorolni, mert sok esetben az eljárás egésze ad választ arra, hogy azoknak a követelményeknek megfelelnek-e vagy sem.

Az 1989. évi Alkotmány 57. § (1) bekezdése igazodik a nemzetközi mintákhoz, amelyben kifejti a tisztességes eljárásról való jog alapvető tartalmát („*A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.*”). Ezen nemzetközi minták alapjául a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya (PPJE) 14. cikk 1. pontja, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének (EJEE) a strasbourg-i Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által gyakran alkalmazott 6. cikk 1. pontja szolgál. (PPJE 14. cikk 1. pont: „*A bíróság előtt mindenki egyenlő. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.*”, továbbá EJEE 6. cikk 1. pont: „*Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.*”) Az Európai Unió Alapvető Jogok Kartájának 47. cikke a két egyezményrel egybehangzóan mondja ki a tisztességes eljárás követelményét, ami az EU Bírósága előtti eljárást tesz lehetővé: „*Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja.*”

Az Alkotmánybíróság emellett 6/1998 (III.11.) AB határozatában megállapította, hogy a tisztességes eljárás alapjoga nem egyszerűen a tárgyalással kapcsolatban megfogalmazott alapjog, hanem annál tágabb. A tisztességes eljárás nem egyszerűen az eljáró bíróság és a tárgyalás egyik vonása, hanem olyan garanciális tartalmú, alapjogi szintű alkotmányossági követelmény: „*[...] olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni.*” (6/1998 (III.11.) AB határozat).

Az Alkotmánybíróság által értelmezett tisztességes eljárás vonatkozásában fontos megjegyezni, hogy az irányadó alkotmánybírósági gyakorlat alapján (19/2009. (II. 25.) AB határozat, 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.) a tisztességes eljárás, vagy „*fair trial*” olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és valamennyi körülményeinek együttes mérlegelésével, figyelembevételével lehet csupán megítélni, annak vizsgálata során nem elegendő csupán a vonatkozó eljárási szabályok mérlegelése. Ennek megfelelően a vizsgálandó eljárás akár az eljárásra vonatkozó összes részletszabály betartása esetén is minősülhet „*méltánytalannak*”, vagy „*igazságtalannak*”, avagy „*nem tisztességesnek*”. Több alkotmánybírósági döntés rámutatott ugyanis, hogy az eljárás tisztessége olyan minőség, amely az eljárás egészének, azaz az eljárással kapcsolatos valamennyi vonatkozó szabály és körülmény együttes figyelembevételével ítéltető meg.

Ennek megfelelően előadjuk, hogy a tisztességes eljárásról való jog alapelveinek konkrét tartalmát képező jogszabályok nem minden esetben nevesíthetők, azonban a tisztességes eljárásról való jog vonatkozásában egyetlen esetben sem lehet eltekinteni a megfelelő eljárási garanciák biztosításától, illetve a felek eljárás során biztosítandó egyenlőségétől.

Előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy álláspontunk szerint a Kúria jelen alkotmányjogi-panasszal támadott végzése a fentiekben előadottakra is tekintettel alaptörvény-ellenes rendelkezést tartalmaz, tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati kérelmet olyan szabályozásra tekintettel került elutasításra, amelynek alkalmazására, illetve az alkalmazás elrendelésére az elsőfokú, illetve másodfokú eljárásban egyáltalán nem került sor, illetve amelyről a feleket az első-, illetve másodfokú eljárásokban nem tájékoztatták, illetve amelyet a Kúria maga sem alkalmazott a felülvizsgálati kérelem elbírálása során. Álláspontunk szerint ennek megfelelően a Kúria végzése súlyosan sérti a tisztességes eljárásról való jogot, illetve a bírósághoz fordulás jogát.

Előadjuk továbbá a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy az Alkotmánybíróság a fentiek mellett egyértelműen megállapította, hogy adott esetben az eljárási garanciák hiánya egyértelműen sérti nem csak a tisztességes eljárásról való jog alapelvét, de a jogállamiság követelményét is (Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, 4/1998. (III. 1.) AB határozat).

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint: „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*” Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság is kifejtette számos határozatában, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság.

Az Alkotmánybíróság a 9/1992. (I. 30.) AB határozatban, illetve az illetve 31/2007. (V. 30.) AB határozatában kimondja, hogy *"a jogbiztonság az állam - s elsősorban a jogalkotó - kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is."*

A fentieknek megfelelően álláspontunk szerint a Kúria támadott végzése súlyosan sérti a jogállamiság részét képező jogbiztonság alkotmányos elvét is, tekintettel arra, hogy amennyiben a különböző bíróságok eljárásuk során olyan rendelkezéseket – illetve az általánostól eltérő, szigorúbb kötelezettségeket – vesznek figyelembe, amelyekről a (1) feleket előzetesen nem tájékoztatták, illetve amelyek (2) alkalmazását nem rendelték el, továbbá amelyeket (3) nem is alkalmaztak, álláspontunk szerint súlyosan sérti a jogbiztonság alapelvét is, tekintettel arra, hogy ilyen esetben az eljárásban érintett felek nem tudhatják, hogy a folyamatban lévő ügyben pontosan milyen szabályok alkalmazandóak és ennek megfelelően milyen határidők figyelembevétele szükséges részükről.

Előadjuk ennek megfelelően, hogy álláspontunk szerint a fentieknek megfelelően a jelen alkotmányjogi panasszal támadott végzés súlyosan sérti Indítványozó bírósághoz forduláshoz, illetve tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá a jogbiztonság alapelvét is.

IV. ÖSSZEGZÉS

A végzés rendelkezéseinek vizsgálata alapján egyértelműen megállapítható, hogy Indítványozó az Abtv. által megkövetelt érintettség feltételeinek eleget tesz, ennek megfelelően a jelen indítvány befogadható, így az Abtv. 26. § (1) bek.-e szerint indítvány benyújtására jogosult.

A fentiekben előadottaknak megfelelően álláspontunk szerint a végzés sérti az Alaptörvény XVIII. cikkének (1) és (7) bekezdéseit, ennek megfelelően a végzés alaptörvény-ellenessége megállapítható.

V. ZÁRÓ MEGJEGYZÉSEK

Figyelemmel a 22/2012. (V.11.) AB határozat és a 13/2013. (VI.17.) AB határozat tartalmára, jelen alkotmányjogi panaszban hivatkozás történik a Tisztelt Alkotmánybíróság korábbi határozataira is az Alaptörvény azon rendelkezései vonatkozásában, amelyek tartalmukban és kontextusukban nem térnek el az 1949. évi XX. törvényben írtaktól.

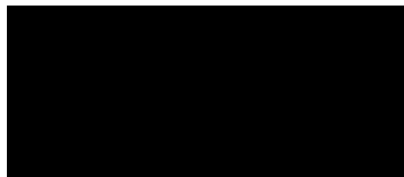
A Tisztelt Alkotmánybíróság kizárólagos hatáskörét és illetékességét az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapozza meg.

Az Alkotmánybíróság eljárása az Abtv. 54. § (1) bekezdése értelmében illetékmentes.

Az Abtv. 52. § (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel indítványozó előadja, hogy a jelen alkotmányjogi panasz, illetve a panaszban foglalt személyes adatok nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

Kelt: Budapest, 2015. május 29. napján

Tisztelettel:

Indítványozó

képviselésében: ■■■■■ ügyvéd

Melléletek:

1. számú melléklet: a jogi képviselőnek az alkotmányjogi panasz előterjesztésére szóló

meghatalmazása

2. számú melléklet: a Kúria VI.20.215/2015/3. szám alatt meghozott végzése
3. számú melléklet: a Szolnoki Törvényszék által meghozott idéző végzés
4. számú melléklet: a Szolnoki Törvényszék illetékességének hiányát és az irat megküldését elrendelő végzése
5. számú melléklet: a Fővárosi Törvényszék által kibocsátott, az első tárgyalásra idéző végzés
6. számú melléklet: a 2014. 03. 31. napján megtartott tárgyalás jegyzőkönyve
7. számú melléklet: a 2014. 07. 07. napján megtartott tárgyalás jegyzőkönyve
8. számú melléklet: a 2014. 05. 26. napján megtartott tárgyalás jegyzőkönyve
9. számú melléklet: Az ügyben keletkezett elsőfokú és másodfokú ítélet
10. számú melléklet: az Indítványozó jogi képviselőjét ellátó Ügyvédi Iroda által képviselt másik Ügyfele ügyében a Fővárosi Törvényszék által kibocsátott, a per első tárgyalására szóló idéző végzés

